

Poplachové plány

Poplachový plán je dokument, který upravuje povolávání záchranných složek při organizaci záchranných a likvidačních prací. Poplachový plán se zpracovává vždy pro územní celek. Rozlišujeme proto poplachové plány na úrovni krajské a ústřední (centrální). Zvláštní variantou poplachového plánu je požární poplachový plán.

5.1. Poplachový plán IZS kraje

Právní základ:	zákon č. 239/2000 Sb. , o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů vyhláška MV č. 328/2001 Sb. , o některých podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému, ve znění vyhlášky č. 429/2003 Sb.
Zpracovávané formy/ úrovně:	kraj
Zpracovatel:	HZS kraje

Poplachový plán IZS kraje je zpracováván na základě zákona č. 239/2000 Sb. V § 10 se tento zákon zabývá povinnostmi kraje v rámci přípravy na MU, provádění záchranných a likvidačních prací a ochranu obyvatelstva. Dále je zde stanoveno, že úkoly kraje, stanovené tímto zákonem, plní HZS kraje. Poplachový plán IZS kraje slouží pro povolání složek IZS kraje k MU, k realizaci pomoci mezi postiženými obcemi, obcemi s rozšířenou působností a pro poskytování nebo vyžadování zahraniční pomoci na úrovni kraje. Poplachový plán schvaluje KÚ a vydává jej rada kraje svým nařízením. Schválený se ukládá k využívání na OPIS IZS. Náležitosti poplachového plánu upřesňuje vyhláška č. 328/2001 Sb., o podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému. Hotový poplachový plán kraje se přiloží k havarijnímu plánu kraje.

Plán obsahuje²⁶:

- spojení na základní a ostatní složky,
- přehled SaP ostatních složek,
- způsob povolávání a vyrozumívání.

V rámci první části zabývající se spojením na základní složky IZS jsou sepsány kontaktní údaje o těchto složkách, které zahrnují telefonní, rádiovou a datovou komunikaci na dispečerská pracoviště, a kontaktní údaje na vedoucí pracovníky. Nejčastěji je tento přehled rozčleněn podle jejich územní působnosti. Tato data se pak přenáší přímo do plánu vyrozumění v rámci havarijního plánu kraje, který je součástí krizového plánu kraje.

26 Vyhláška Ministerstva vnitra č. 328/2001 Sb., o podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému

Přehled SaP ostatních složek zahrnuje také přehled SaP pro potřeby záchranných a likvidačních prací na základě smluvních vztahů s fyzickými nebo právníckými osobami, dále způsob a rozsah jejich povolávání v závislosti na stupních poplachu. V přehledu SaP jsou zahrnuty také ty, které ORP, kraj nebo stát může využít na základě platných mezinárodních smluv, jimiž je Česká republika vázána. Tento přehled zpracovává HZS kraje a je uložen na OPIS. Výsledkem jsou dva dokumenty, a to „Spojení na základní složky IZS“ a „Přehled SaP ostatních složek IZS a prostředků pro potřeby záchranných a likvidačních prací na základě smluvních vztahů a způsob jejich povolávání“.

Poslední část obsahuje popis způsobu povolávání a vyzoomování vedoucích a kontaktních pracovníků ostatních složek IZS a členů krizových štábů, právníckých osob a podnikajících fyzických osob zahrnutých do havarijního plánu kraje nebo VHP. O použitých prostředcích rozhodují příjemci volání a zvolený způsob komunikace označují HZS kraje.

Pro sestavení poplachového plánu IZS kraje se využívají ustanovení o plánované pomoci na vyžádání, což je předem písemně dohodnutý způsob poskytnutí pomoci ostatními složkami IZS obecnímu úřadu ORP, krajskému úřadu, ministerstvu vnitra nebo základním složkám IZS při provádění záchranných a likvidačních prací. Možnost vyžadovat tuto pomoc má podle § 20 zákona č. 239/2000 Sb. hejtman kraje nebo starosta ORP.

Poplachový plán IZS je tedy jakýmsi registrem složek IZS, který zároveň nastavuje systém a pravidla spolupráce na daném území při zásahu složek IZS při MU v návaznosti na vyhlášený stupeň poplachu.

5.1. Ústřední poplachový plán IZS

Právní základ:	zákon č. 239/2000 Sb. , o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů vyhláška MV č. 328/2001 Sb. , o některých podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému, ve znění vyhlášky č. 429/2003 Sb.
Zpracovávané formy / úrovně:	celorepubliková
Zpracovatel:	MV-GŘ HZS ČR

Ústřední poplachový plán je podobně jako poplachový plán kraje určen ke koordinaci záchranných a likvidačních prací. V tomto případě však bude koordinujícím orgánem a tedy i zpracovatelem Ministerstvo vnitra-generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR (dále jen MV-GŘ HZS ČR) v Praze. To také vydává Ústřední poplachový plán IZS jako svůj vnitřní dokument. Schvalovatelem je v tomto případě ministr vnitra.

Tento plán je zpracováván pro případy, kdy krajská úroveň koordinace je nedostačující, nebo v případě, že pro provádění záchranných a likvidačních prací jsou nutné SaP, které nejsou k dispozici v rámci daného kraje. V tomto okamžiku může hejtman, starosta ORP nebo velitel zásahu požádat přes krajské operační a informační středisko (dále jen

KOPIS) o tyto složky z jiného kraje. Pomoc pak bude v souladu se zákonem č. 239/2000 Sb. koordinována z úrovně vyšší, tzn. z úrovně MV-GŘ HZS ČR právě podle ústředního poplachového plánu.

Ústřední poplachový plán se využívá také ke specifickým situacím, jakými jsou např. bezpečnostní akce velkého rozsahu, při kterých je nutné na žádost Policie ČR zajistit preventivní nebo aktivní spoluúčast jiných složek, vyslat SaP do zahraničí v rámci mezinárodních smluv, příhraniční pomoci nebo při zapojování do mezinárodních záchranných a humanitárních operací. Jinou možností jsou situace, kdy na základě impulsu ministra vnitra zasedá Ústřední krizový štáb, Ústřední povodňová komise nebo Ústřední nákazová komise.

Podle ústředního poplachového plánu může být poskytována pomoc vyžádaná – kdy generální ředitelství HZS ČR (dále jen generální ředitelství) poskytuje pomoc a povolává a nasazuje SaP a ty jsou pak na místě zásahu řízeny velitelem zásahu, nebo pomoc přímá, kdy jsou SaP řízeny přímo generálním ředitelstvím nebo prostřednictvím pokynů hasičských záchranných sborů krajů. Přímou pomoc je možné poskytovat pouze při vyhlášení nouzového stavu, stavu ohrožení státu nebo válečného stavu.²⁷

V rámci plánu musí být stanoveno, jakým způsobem bude zahájení a ukončení koordinace záchranných a likvidačních prací podle ústředního poplachového plánu oznámeno dotčeným složkám.

Ústřední poplachový plán obsahuje:

- přehled SaP základních a ostatních složek IZS,
- spojení na základní a ostatní složky IZS,
- operativní dokumentaci.

Přehled SaP základních a ostatních složek zahrnuje také jejich počty a využitelnost podle druhů MU, na které byly vyčleněny a zařazeny do ústředního poplachového plánu přímo základními složkami, nebo byly vyčleněny a zařazeny do ústředního poplachového plánu na základě dohod o plánované pomoci na vyžádání z MV-GŘ HZS. Toto jejich zařazení nijak neovlivňuje možnost zařadit je také do poplachových plánů IZS kraje.

Část zabývající se spojením na základní a ostatní složky se vede jako operativní dokumentace, která není přímou součástí ústředního poplachového plánu. Je to výčet, který obsahuje telefonní, rádiovou a datovou komunikaci na operační střediska a další místa s trvalou službou a spojení s vedoucími složek, kteří rozhodují o vyslání SaP. Celý seznam je k dispozici členům krizového štábu Ministerstva vnitra, Ústředního krizového štábu a OPIS MV-GŘ HZS.

Poslední částí ústředního krizového plánu je operativní dokumentace. Patří sem zejména dohody o plánované pomoci na vyžádání, přehled předem sjednané věcné a osobní pomoci pro potřeby SaP na základě jiných dohod, pravidla součinnosti a komunikace s operačními středisky základních i ostatních složek, výčet spojení na ústřední správní úřady, výčet spojení na hejtmany krajů a starosty ORP, výčet spojení na základní a ostatní

27 Ústřední poplachový plán integrovaného záchranného systému, MV-GŘ HZS ČR, čj.: PO-3344/IZS-2003 Praha 2006

složky IZS a na tajemníky krizových štábů krajů a určených obcí a schémata informačních toků.

V rámci přílohové části, nejčastěji ve formě tabulek, jsou pak zpracovány podklady pro zabezpečení různých „typových“ činností, resp. povolávání složek v těchto případech. Najdeme zde seznamy SaP pro případ zabezpečování:

- nouzového ubytování,
- evakuace, přepravy a humanitární pomoci,
- terénních pracích,
- zabezpečení sjízdnosti,
- dekontaminace techniky a osob,
- letecké pomoci při záchranných pracích,
- zdravotnické a veterinární pomoci,
- záchranných prací na vodě,
- mezinárodní pomoci do zahraničí a další.

K těmto SaP jsou shromážděny údaje o umístění, množství, možnostech, časech akceschopnosti a specializované technice.

O aktuálním stavu a podobě ústředního poplachového plánu podává generální ředitelství informaci ministři vnitra jedenkrát za dva roky.

5.1. Stupně poplachu

V rámci poplachových plánů IZS kraje jsou definovány stupně poplachu. Tyto stupně poplachu předurčují potřebu SaP pro záchranné a likvidační práce v závislosti na rozsahu a druhu MU a také na úrovni koordinace složek při společném zásahu.

V rámci IZS se vyhláší čtyři stupně poplachu. Čtvrtý stupeň, který je označen jako zvláštní, je stupněm nejvyšším. Potřebný stupeň poplachu vyhláší pro jedno místo zásahu velitel zásahu nebo OPIS při prvotním povolávání složek na místo zásahu. OPIS může vyhlásit stupeň poplachu pro určité území postižené MU, pokud je na něm více než jedno místo zásahu.

První stupeň poplachu je vyhlášován v případě, že MU ohrožuje jednotlivé osoby, jednotlivý objekt nebo jeho část, s výjimkou objektu, kde jsou složité podmínky pro zásah, jednotlivé dopravní prostředky osobní nebo nákladní dopravy, nebo území do 500 m², nebo záchranné a likvidační práce provádí základní složky, které není nutné při společném zásahu nepřetržitě koordinovat.⁵

Druhý stupeň poplachu je vyhlášován v případě, že MU ohrožuje nejvýše 100 osob, více než jeden objekt se složitými podmínkami pro zásah, jednotlivé prostředky hromadné dopravy osob, cenný chov zvířat nebo plochy území do 10 000 m², záchranné a likvidační práce provádí základní a ostatní složky z kraje, kde MU probíhá, nebo je nutné nepřetržitě koordinovat složky velitelem zásahu při společném zásahu.⁵

Třetí stupeň poplachu je vyhlášen v případě, že MU ohrožuje více než 100 a nejvýše 1000 osob, část obce nebo areálu podniku, soupravy železniční přepravy, několik chovů hospodářských zvířat, plochy území do 1 km², povodí řek, produktovody, jde o hromadnou havárii v silniční dopravě nebo o havárii v letecké dopravě, nebo záchranné a likvidační práce provádí základní a ostatní složky nebo se využívají SaP z jiných krajů nebo je nutné složky při společném zásahu koordinovat velitelem zásahu za pomoci štábu velitele zásahu a místo zásahu rozdělit na sektory a úseky. Na základě rozhodnutí řídicího důstojníka HZS kraje oznamuje OPIS kraje vyhlášení třetího stupně poplachu poplachového plánu kraje hejtmanovi. Stejným způsobem nebo na základě žádosti velitele zásahu se oznamuje vyhlášení třetího stupně poplachu poplachového plánu kraje starostovi ORP.⁵

Zvláštní stupeň poplachu je vyhlášen v případě, že MU ohrožuje více než 1000 osob, celé obce nebo plochy území nad 1 km², záchranné a likvidační práce provádí základní a ostatní složky včetně využití SaP z jiných krajů, popřípadě je třeba použít pomoc z jiných krajů nebo zahraniční pomoc, je nutné složky při společném zásahu v místě zásahu koordinovat velitelem zásahu za pomoci štábu velitele zásahu a místo zásahu rozdělit na sektory a úseky, nebo společný zásah složek vyžaduje koordinaci na strategické úrovni. Vyhlášení zvláštního stupně poplachu poplachového plánu kraje oznamuje OPIS kraje hejtmanovi. Stejným způsobem nebo na základě rozhodnutí velitele zásahu se vyhlášení zvláštního stupně poplachu poplachového plánu kraje oznamuje starostovi dotčené ORP. Po vyhlášení zvláštního stupně poplachu poplachového plánu kraje OPIS kraje povolává a nasazuje SaP z kraje, koordinuje pomoc se sousedními kraji a informuje o vyhlášení zvláštního stupně poplachu poplachového plánu kraje generální ředitelství. Obdobným způsobem koordinuje pomoc OPIS generálního ředitelství.⁵

5.2. Požární poplachový plán kraje

Právní základ:	zákon č. 133/1985 Sb. , o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů nařízení vlády č. 172/2001 Sb. , k provedení zákona o požární ochraně, ve znění nařízení vlády č. 498/2002 Sb.
Zpracovávané formy / úrovně:	kraj
Zpracovatel:	HZS kraje

Požární poplachový plán upravuje zařazení jednotek požární ochrany, speciálních služeb (vodárny, plynárny, energetické závody, zdravotnická záchranná služba apod.) a speciálních pohotovostních služeb, orgánů právnických osob a podnikajících fyzických osob a jejich povolávání v rámci operačního řízení ke zdolávání požárů a záchranným pracím. Vychází z plošného pokrytí území jednotkami požární ochrany (dále jen JPO), z předurčenosti některých JPO pro speciální činnosti (likvidace následků dopravních nehod a následků MU s nebezpečnými látkami) a zabezpečuje vzájemnou pomoc a součinnost JPO se sousedními územními odbory hasičského záchranného sboru, případně kraji. Pokud bychom se podívali na požární poplachový plán kraje, zjistíme, že obsahuje:

- výčet JPO v kraji,

- zásady součinnosti JPO při zdolávání požárů, při provádění záchranných prací na území kraje a při poskytování pomoci mezi kraji a pomoci do sousedního státu,
- úpravu povolávání JPO v rámci operačního řízení ke zdolávání požárů a k záchranným pracím,
- způsob vyhlášení jednotlivých stupňů požárního poplachu,
- úpravu činnosti ohlášen požárů,
- poplachový plán IZS kraje,
- úpravu činností OPIS HZS kraje.

V příloze požárního poplachového plánu kraje se stanoví rozdělení JPO do jednotlivých stupňů požárního poplachu a jejich předurčenost pro obce a objekty.

Rada kraje vydává nařízením kraje požární poplachový plán kraje.